

UPURJĒRS

isfilmas scenārijs

INT. VANNAS ISTABA.

Vannas istabas durvis parādās vīrieša roka ar sarkanvīna glāzi.

KASPARS

– Tu vīnu dzersi?

ILDZE guļ vannā, neatbild. Skatās it kā nekur.

KASPARS vīna glāzi noliek uz vannas malas. Un iziet.

ILDZE iegrimst zem ūdens. Vannā peld bērnu mantas – gumijas pīle un sīka lelle ar gariem matiem, kas vilņojas putainajā ūdenī. Pēc laba brīža ILDZE iznirst, kampjot gaisu, aizrijas. Klepo.

Paveras durvis. KASPARS tramīgi skatās. ILDZE izliekas, ka nav dzirdējusi, ka durvis paveras. Pēc mirkļa tās atkal aizveras.

ILDZE ūdenī sāk drebināties. Viņa paņem vīna glāzi un lej sev uz krūtīm. Ūdenī ieplūst asiņaini sarkans mutulis. Viņa to šķīdina ar dušas šalti.

KASPARS atkal paver durvis.

KASPARS

– Tu drīz nāksi?

ILDZE

– Ej prom!

ILDZE paceļ dušu un uzšļāc KASPARAM. Tas izmūk no vannas istabas. Aizcērt durvis.

KASPARS

– Kas tu stulba esi?

ILDZE

– Es pat vannas istabā nevaru būt viena! Ko tu nāc visu laiku? Ko jums visu laiku vajag no manis?!

ILDZE raud. Skāļi. Sasprindzinājums atslābst.

Aiz durvīm dzirdama maza bērna balss.

JĀNĪTIS

– Kāpēc mammīte raud?

KASPARS neatbild.

JĀNĪTIS

– Mammītei sāp sirsniņa?
Vajag samīlot.

KASPARS

– Tagad nē. Nāc, es tev dziesmu padziedāšu.

JĀNĪTIS

– Es gribu, lai mamma. (Skaļāk uz vannas istabas durvīm, izliekas dusmīgs) – Beidz raudāt!

KASPARS

– Es teicu, ejam gulēt!

Bērns saniķojas, raud.

KASPARS

(dusmīgi)

– Mudīgi gultā!

ILDZE pieceļas kājās un lej uz galvas ūdeni – kā skulptūra ar strūklaku.

DUŠAS ŠALKOŅA kā ūdenskritums aprij apkārtējās skaņas.

ILDZE aizgriež ūdens krānu. Dzirdama KLUSINĀTA KASPARA BALSS, kas dzied šupuldziesmu. ILDZES pēcraudāšanas elsas veido savdabīgu piedziedājumu.

INT. GULĀMISTABA.

Tumšs.

KASPARS jau gultā. Aizmidzis.

ILDZE ielien blakus uzmanīgi, lai nepieskartos, lai nepakustinātu pat segu, kas apsegusi KASPARA plato muguru.

KASPARS iztrūkstas, uzraujas sēdus un ņemas aptaustīt, apskaut ILDZI.

ILDZE nepakustas.

ILDZE

– Tu zāles iedeivi?

KASPARS

– Nē!

KASPARS lec ārā no gultas.

KASPARS

– Es domāju, ka tu iedeivi!

No bērnistabas atskan SPĒCĪGS KLIEDZIENS. Tad klusums.

ILDZE

– Ātrāk! Tu, idiots, idiots! Stulbenis.

Abi metas uz bērnistabu.
ILDZE turpina kliegt bez vārdiem.

KASPARS
– Nomierinies!

ILDZE
– Pats nomierinies.

INT. VIDUSISTABA.

KASPARS skrien pa priekšu un ieslēdz gaismu.

ILDZE no rokassomiņas paķer zāļu tūbiņu.

INT. BĒRNISTABA.

KASPARS iedez gaismu.

BĒRNS (JĀNĪTIS) gultā raustās epileptiskos krampjos.

ILDZE
– Es nevaru attaisīt!

KASPARS
– Dod man!

KASPARS atver tūbiņu. ILDZE tikmēr pagriež BĒRNU uz sāna. Tad tūbiņas saturu iespiež BĒRNAM aiz vaiga.

ILDZE
– Uzņēmi laiku!

KASPARS
– 24:06

BĒRNS (JĀNĪTIS) turpina raustīties krampjos.

ILDZE sēž uz gultas malas un slauka siekalas, kas putojas no bērna mutes.

KASPARS stāv turpat, sasprindzis – gatavs rīkoties.

ILDZE
– Kāpēc nepāriet! Cik jau ir?

KASPARS
– Vēl nav 5-as.

ILDZE
– Es teicu, nevajag braukt prom no pilsētas. Un ja nu nepāriet? Kamēr ātrie atbrauks.

KASPARS
– Pāries.

KASPARS atver logu.

KASPARS
– Viņam vajag skābekli.

Ārā BLĒJ AITAS. SUNS REJ. Blēšana pieņemas spēkā.
KASPARS pa logu mēģina saskatīt, kas notiek aitu aplokā.

ILDZE
– Viņš nenomirs?

KASPARS
– Nenomirs! Ir jau 4min,
dodam otru.

Kaspars dod bērnam otru zāļu devu.

ILDZE
– Braucam uz slimnīcu! Tagad!

ILDZE pielec kājās sāk vākt drēbes, ko ņemt uz slimnīcu.
Aiz loga BLĒŠANA pieņemas spēkā. NĀVES SKAŅA, PLOSĪŠANA.

KASPARS
– Re, sāk jau
iedarboties! Pārstāja!

JĀNĪTIS sāk virināt acis – nāk it kā pie apziņas. ILDZE pārlicies pāri bērnu. JĀNĪTIS ierauga mammu un miegaini smaida viņai.

ILDZE glāsta mazo puiku, pārgērbj.

ILDZE
– Paskaties kāds zilums uz
ciskas nabagam.

Aiz loga aitu BLĒŠANA, RĒKOŅA, PLOSĪŠANA turpinās. SUNS KAUC, SMILKST.

KASPARS
– Es iešu paskatīties, kas tur
ārā notiek. Riktīgi neizklausās
labi.

ILDZE
– Nē, neej prom!

KASPARS izmetas no istabas.

JĀNĪTIS
(vāri, miegaini)
– Es negribu, ka tu ej uz mežu.
Pie vilkiem.

NOKLAUDZ ĀRDURVIS.

EXT. ĀRS. PAGALMS.

Zvaigžņota debess. Pilnmēness kā laterna.

KASPARS

– Rembo! Rembo!

Suns tālumā VĀRI SMILKST. Pa kādai ieblējas aitas.

KASPARS spīdina lukturi un pavisam netālu nozib gailošas acis. KASPARS iemūk atpakaļ mājā.

INT. PRIEKŠNAMS.

KASPARS aizslēdz durvis, izslēdz priekšnamā gaismu. Skatās caur durvju stiklu.

Vilki siro pa pagalmu un netālu no aploka. BLĒŠANA pierimst un arī SUŅA SMILKSTI apklust.

KASPARS

– Muļķa suns.

INT. GUĻAMISTABA.

Ieslēgta naktslampiņa.

Kaspars un ILDZE apgūlušies gultā.

ILDZE

– Kāpēc tu nešāvi? Ja nu Rembo vēl dzīvs? Varbūt vēl var izglābt?

KASPARS

– Diezvai.

ILDZE

– Tā bise vispār darbojas? Es gribu iemācīties šaut.

KASPARS

– Tas būs baiss skats.

ILDZE

– Kas tur baiss? Baisi ir tad, kad mēs ar Jānīti esam vieni mājās. Un ja vēl tagad bez suņa.

KASPARS

– Tie vilki mūsu veco vilku kā aitu noplēsuši. Gaismā to asinspirti negribēsies redzēt.

ILDZE

– Kuš!

ILDZE sastingst, saausās. KLUSUMS.

ILDZE

(klusī)

– Tas man atgādina, kā es bērībā
iztēlojos, kad patēvs lika iet
gulēt un izslēdza istabā gaismu,
ka viņš izslēdz arī sevi. Ja
noslēpsi tumsā to, kas nepatīk,
tad negribēsies, lai pienāk rīts.
Tā lūk.

ILDZE ierušinās segā.

KASPARS sēž, atspiedis muguru, it kā no viņa būtu
izlaists gaiss.

ILDZE

– Izslēdz, lūdzu, gaismu!

ILDZE pagriež KASPARAM muguru.

ILDZE

(gandrīz spilvenā)

– Pamācīsi rīt? Ar to bisi.
Vismaz tik daudz, lai notic, ka
māku šaut.

KASPARS izslēdz gaismu. Ārā GAUDO VILKI.

KASPARS

(gandrīz nedzirdami)

– Jā.

ILDZE

– Tu vispār pats ar to bisi
esi šāvis?

INT. GULAMISTABA. TUMŠS.

ATSKAN ŠĀVIENS. ILDZE uzlec gultā sēdus. Viņa ir viena –
Kaspara blakus nav. Viņa pieskrien pie loga. Atrauj to vaļā.

ILDZE

– Kaspar!

Atskan vēl viens ŠĀVIENS, tad vēl un vēl.

ILDZE notupstas. Viņa pustupus aizskrien līdz bērnistabai.

INT. BĒRNISTABA.

JĀNĪŠA GULTA TUKŠA.

ILDZE sagriļojas.

INT. MĀJAS INTERJERS.

ILDZE izskaraida māju. Atver vannasistabas durvis, tualetes durvis. Visur saslēdz gaismas. Visu laiku sauc dēlu.

ILDZE
 – Jānīt, Jančuk...Jancīt mincīt!
 Kur tu esi?

ILDZE izskrien pa ārdurvīm – pagalmā.

EXT.

ILDZE uzskrien KASPARAM, kas ar bisi rokā grasījies ienākt pa durvīm.

ILDZE
 – Kur viņš ir?

KASPARS apķer ILDZI un raud kā bērns – no visas sirds.

KASPARS
 – Es viņu nošāvu. Viņš, nabags,
 vēl tirinājās ...

ILDZE
 – Ko tu nošāvi? Kur Jančuks?

KASPARS
 – Kā kur?

ILDZE
 (balss kļūst zema – it kā
 kliegtu uz iekšu)
 – Viņš nekur nav!

ILDZES acis šausmās ieplestas.

KASPARS atstutē bisi pret sienu, ieskrien mājā. Pēc brīža izskrien ārā.

ILDZES gaišais naktskrekls nopland gar aploku uz mežmalas pusi. Aitas kā pelēki akmeņi izmētātas pa pļavu.

ILDZE
 – Jānčuk!

KASPARS
 – Tu esi jukusi! (skaļāk) Nāc
 šurp! Viņš ir savā istabā, guļ.
 Savā gultā. Nav pat pakustējies.

ILDZE saļimst.

EXT. APLOKS.

Rīts.

Kaspars aitas sakrāvis kaudzē. Pārsedz to ar melnu agroplēvi KASPARS sasedz suni, uzvel uz brezentveidīga auduma. Velk garām divām aitām ar pārplēstām rīklēm.

INT. VIRTUVE.

Rīts.

ILDZE tīra virtuves logu. Caur logu redz kā zem mežābeles izraktajā bedrē KASPARS ievēl brezentā ietīto suni un sāk rakt bedri ciet.

Jānītis ēd brokastis un planšetē skatās aļņu medības. Ik pa laikam ieaurojas kā alnis. ILDZE nosēžas dēlam pretī un vēro.

JĀNĪTIS

- Tu esi govs. Es esmu teliņš
- alnēns.

ILDZE pieceļas no galda, uzliek vārīties kafiju. Atver ledusskapi, paņem sviestu, aizver. Tad atkal atver ledusskapja durvis, tad aizver. Atkal atver un sāk krāmēt visu ārā no ledusskapja. Tīra.

JĀNĪTIS

- Tev ir piens? Aļņa govij ir piens.

Ienāk KASPARS. Turpat izlietnē mazgā rokas.

JĀNĪTIS

- Tu esi bullis.

JĀNĪTIS nolec no krēsla, pieliek pie mutes plaukstas un aurojot kā alnis, izskrien pagalmā.

ILDZE salej krūzēs kafijas. Virtuves galds pusaizkrāmēts ar ledusskapja saturu.

ILDZE

- Ja nu sāk piepildīties?

KASPARS

- Kas tad?

ILDZE

- Es zinu, ka izklausās pilnīgi debili. Bet ja nu es līdz ar gaismu izslēdzu arī Jančuku?

(MORE)

ILDZE (CONT'D)
 Un pēc tam nevaru vairs
 ieslēgt atpakaļ.

ILDZE sāk raudāt un ar pieri triecas KASPARA apskāvienā.
 KASPARS glāsta sievas galvu, plecus.

ILDZE
 (nopuņķojusies)
 – Man reizēm tiešām liekas, ka
 man, ka es esmu vainīga, ka viņam
 tā.

KASPARS
 (mierinoši)
 – Beidz muldēt.

ILDZE
 – Man liekas, ka viņam ir grūti.

KASPARS
 – Bet tu paskaties uz viņu!

KASPARS rāda pa logu uz Janīti, kurš pagalmā skraida ar
 skrejriteni pavisam omulīgs, drusku sagurušu paskatu.

JĀNĪTIS
 – Rembo! Rembo! Rembo!

KASPARS sadrūmst. Apsēžas pie galda. ILDZE arī. Viņa iedzer
 kafiju, bet nespēj to norīt.

Pēkšņi virtuvē ienāk JĀNĪTIS ar bisi rokās.

JĀNĪTIS
 (čukstus kā medībās)
 – Kur Rembo? Mums jāiet medībās.
 Šaut aļņus un staltbriežus.

KASPARS
 – Mierīgi.

JĀNĪTIS rāda uz ILDZI.

JĀNĪTIS
 – Tu esi govs – aļņa govs un tu –
 aļņa bullis. (rāda uz KASPARU)

ILDZE
 (histēriski)
 – Liec nost! Pilnīgs
 ārprāts! Kaspar!

JĀNĪTIS
 – Tu biji priecīga par mani. Es
 biju tev puncī. Man nepatīk, ka
 tu tagad dusmojies uz mani.

JĀNĪTIS nomet bisi un skrien prom. Bise vēl brīdi zvārojas uz
 laidņa šurpu turpu, tad krīt.

ŠĀVIENS!

NOŠĶIND LOGA STIKLS. ILDZE nogāžas uz grīdas un GĀRDZ līdzīgi kā "aļņa govš".

Aiz loga RAUD JĀNĪTIS.

EXT. DABAS TAKA.

JĀNĪTS

– Kad mammīte būs mājās?

KASPARS skatās tālskatī.

KASPARS

(klusināti)

– Mums taču abiem ar tevi ir vīru darišanas.

JĀNĪTIS

– Es vairs negribu redzēt aļņa govī. Es gribu mammu.

KASPARS norij kaklā iestrēgušu kamolu. Rāda puikam tālumā alni. KASPARS ar mobilo cenšas nofotogrāfēt JĀNĪti un alni fonā. Alnis iziet no kadra.

JĀNĪTIS aizgrūž tēva roku.

JĀNĪTIS

– Es neesmu alnēns. Es esmu mazs cilvēciņš.

KASPARS

– Mēs drīz aizbrauksim pie mammītes. Viņai vēl drusku jāpadaktērējas.

JĀNĪTIS

– Mammai sāp sirsniņa?

KASPARS

– Viņas sirsniņai blakus bija liels caurums – tas sāpēja. Tas vairs nav. Drīz būs sadzijis.

JĀNĪTIS

– Tukšums aizauga ciet?

KASPARS

– Mhm.

JĀNĪTIS

– Kā zāle uz Rembo kapiņa?

ZVANA telefons. JĀNĪTIS, sadzirdējis mamma balsi, izrauj telefonu no tēva rokām un pārslēdz uz videosarunu. Ekrānā smaidīga ILDZE.

ILDZE

– Čau-au! Es jūs redzu, jūs
mani redzat?

JĀNĪTIS

(priecīgi)
– Es redzēju alni!

Lāsma Olte
2018